



op wat evaluatie is, welke technieken hiervoor bestaan, hoe dit gebeurt en wanneer dit binnen het ontwikkelingsproces plaatsvindt. In een eerste sessie rond deze ontwerpstep bespreken we globale evaluatie en expertevaluatie. Aan de hand van diverse voorbeelden wordt uitgelegd hoe een expert evaluatie concreet wordt uitgevoerd, hoe je de heuristieken en richtlijnen toepast en hoe je de aanbevelingen afkomstig uit de expert evaluatie overbrengt bij het presenteren van de resultaten. Deze sessie wordt afgesloten met een case study waarbij het uitvoeren van een expert evaluatie van een domotica touch screen applicatie wordt toegelicht.

#### Sessie 11: Donderdag 10 mei 2012

**Jan Derboven** (Centrum voor User Experience Onderzoek, IBBT / K.U.Leuven)  
**Marianne Boelaers** (Senior Human Interface Consultant, Human Interface Group)

Eén van de meest gebruikte en gekende evaluatiemethodes voor interactieontwerp is usability testing. Tijdens deze sessie leren de cursisten hoe ze een usability evaluatie moeten uitvoeren. De methodologie van de usability evaluatie wordt daarna toegepast aan de hand van een praktische case rond het ontwerp van Dymo labelmakers.

#### Sessie 12: Donderdag 24 mei 2012

Praktijksessie 4

#### TOEKOMSTVISIE OP INTERACTIEONTWERP

#### Sessie 13: Donderdag 31 mei 2012

**David Geerts** (CUO, IBBT / K.U.Leuven)  
**Joannes Vandermeulen** (Namahn)  
**Johan Verhaegen** (Human Interface Group)  
**Annita Beysen** (U-sentric)

Ter afsluiting van deze opleiding werpen we een blik op de toekomst van gebruikersinterfaces. Daarbij presenteren we een aantal nieuwe interactietrends en recent ontwikkelde (ideeën voor) gebruikersinterfaces. Na de presentatie volgt een interactief panelgesprek met ruimte voor discussie over trends in het domein.

#### RAPPORTERING EN FEEDBACK PRAKTIJKOEFENING

#### Sessie 14: Donderdag 7 juni 2012

Praktijksessie 5

#### Evaluatie

Wie het getuigschrift wenst te behalen, dient actief deel te nemen aan de praktijksessies en nadien hierover een beknopt individueel rapport op te maken met reflectie van het geleerde op de eigen werksituatie.

#### Getuigschrift van permanente vorming

Iedereen ontvangt een attest van deelname. Deelnemers die de evaluatie succesvol beëindigen, ontvangen als academische bevestiging van hun geslaagde deelname aan deze opleiding een getuigschrift van permanente vorming uitgereikt door de K.U.Leuven.



#### Cursisten van vorige edities aan het woord tijdens de eindevaluatie:

- Een inhoudelijk interessante cursus in een aangename lesomgeving. De cursus biedt een ideaal standpunt om de principes van HCD in mijn bedrijf te introduceren en verder te ontplooiën.
- Deze opleiding was voor mij als "een blik bij de burens". Het is goed te weten welke aanpak, onderzoeksmethoden en evaluatiemethoden andere domeinen, zoals CHI, gebruiken om zo je eigen kennis te verruimen. Een absolute meerwaarde voor mijn job en ook heel leuk voor mij persoonlijk.
- Door een zeer goede, chronologische opbouw van de cursus en praktijksessies en door het uitgebreid toelichten van de verschillende mogelijkheden die er zijn bij iedere stap van het ontwikkelingsproces (koppeling naar cases) heb ik nu een duidelijk inzicht hoe we in de toekomst moeten ontwerpen.
- Zeer gevarieerd. Goeie mix tussen theorie en praktijk.



Dienst Postacademische Vorming  
Postuniversitair Centrum  
K.U.Leuven Kulak  
E. Sabbelaan 53 - BE-8500 Kortrijk  
tel. 056 24 61 84 - fax 056 24 69 98  
info.pav@kuleuven-kortrijk.be  
pav.kuleuven-kortrijk.be



#### Praktische gegevens

##### Data

De opleiding loopt van 9 februari tot en met 7 juni 2012, telkens op donderdagavond van 18.00 tot 21.30 uur. Er is steeds een pauze met drank en broodjes.

##### Plaats

K.U.Leuven Kulak, E. Sabbelaan 53, te 8500 Kortrijk en  
Dienst Media en Leren K.U.Leuven, Kapeldreef 62, te 3001 Heverlee (Leuven)

##### Inschrijving

Het inschrijvingsgeld voor het volledige programma (14 sessies) bedraagt € 1575. In deze prijs is inbegrepen: deelname aan de lessen, handouts van de presentaties, catering en het boek "Cecilia's Keuze, ontwerpen met meerwaarde op basis van gebruikersinzichten" van Annita Beysen, Maka De Lameillieure, Remco Lenstra en Jürgen Oskamp. Aan de leden van CHI Belgium wordt een korting van 5% verleend.

Indien minstens één deelnemer van een bedrijf of organisatie inschrijft voor de volledige opleiding, dan wordt aan alle bijkomende, gelijktijdige inschrijvingen voor de volledige opleiding uit hetzelfde bedrijf, een korting van 20% verleend. Inschrijven gebeurt door het terugsturen van de ingevulde antwoordkaart vóór 3 februari 2012. Kort voor aanvang van de opleiding ontvangt u via e-mail onze bevestiging van inschrijving. Indien u een kostennota voor het bedrijf wenst te ontvangen, moet u dit aankruisen op het inschrijvingsformulier. Gelieve steeds het BTW nummer te vermelden. Betaling gebeurt onmiddellijk na ontvangst van de kostennota.

Als door de Vlaamse Overheid erkende opleidingsinstelling aanvaardt wij opleidingscheques voor werknemers en betalingen via de KMO-portefeuille. Meer info via [www.vdab.be/opleidingscheques](http://www.vdab.be/opleidingscheques) of [www.kmo-portefeuille.be](http://www.kmo-portefeuille.be). Elektronisch inschrijven kan via onze website: <http://pav.kuleuven-kortrijk.be>

In geval van annulering voor de uiterste inschrijfdatum wordt 10% van het inschrijvingsgeld in rekening gebracht voor de gemaakte administratiekosten. Bij annulering na 3 februari 2012 blijft het volledige cursusbedrag verschuldigd. Vervanging door een collega is mogelijk op voorwaarde dat dit tijdig wordt doorgegeven. Wij aanvaardt enkel schriftelijke annuleringen.

Alle info: <http://pav.kuleuven-kortrijk.be>



POSTACADEMISCHE VORMING

# Human Centered Design voor intuïtieve mens-machine-interactie

Kortrijk en Leuven, februari – juni 2012



## Inleiding

Gebruikersinterfaces - de *soft-* of *hardware* langs waar de interactie tussen mens en machine verloopt – zijn alomtegenwoordig. De gebruiksvriendelijkheid (of het *usability design*) van deze interfaces laat helaas vaak te wensen over. Een goed ontworpen interactie tussen mens en machine is nochtans doorslaggevend voor het succes van producten en systemen.

De ontwerper dient voldoende inzicht te hebben in de manier waarop de gebruiker met een toepassing omgaat. Hiervoor is het belangrijk dat hij op voorhand de behoeften van de toekomstige gebruiker analyseert. Daarna doorloopt hij op basis van een aantal ontwerpmethodieken het ontwikkeltraject, van conceptueel ontwerp over prototype tot detailontwerp. Daarna dient de ontworpen interactie grondig geëvalueerd en gedocumenteerd te worden.

## Doelstelling

Deze opleiding biedt een uitgebreide basis van de essentiële stappen in het gebruikersgericht ontwerpproces, met aandacht voor zowel hard- als softwaretoepassingen. De aanpak is praktijkgericht, maar besteedt ook voldoende aandacht aan de theoretische basis die aan de oorsprong ligt van deze discipline.

Na het volgen van deze opleiding zal u

- een gestructureerd inzicht hebben in het ontwerpen van goede interfaces,
- bruikbare methodieken kennen om zelf goede interfaces te ontwerpen,
- in staat zijn om deze methodieken toe te passen in uw concrete werksituatie,
- op een kritische manier gebruikersinterfaces kunnen beoordelen.

## Doelgroep

Deze opleiding is voor u bedoeld als u op een of andere manier betrokken bent binnen uw bedrijf of organisatie bij de ontwikkeling, het ontwerp, de technologische implementatie, de ergonomie en/of de marketing van mens-machine-interfaces, van welke aard ook: *soft-* of *hardware*, systeem- of machinebouw, apparatuur- of productontwikkeling. Enige ervaring met gebruikersinterfaces is een pluspunt voor een goede begripsvorming maar specifieke voorkennis is niet vereist.

## Organisatie

Deze opleiding wordt georganiseerd door het Postuniversitair Centrum van de K.U.Leuven Kulak en door het Centrum voor User Experience Onderzoek (CUO), IBBT / K.U.Leuven.

## Videoconferentie

De opleiding wordt via videoconferentie aangeboden in Kortrijk en in Leuven. De dienst Media en Leren van de K.U.Leuven en de K.U.Leuven Kulak beschikken daartoe over kwaliteitsvolle videoconferentiefaciliteiten. We bieden ook de mogelijkheid aan de deelnemers om de opname van een gemiste sessie achteraf te bekijken van thuis uit.

## OPBOUW VAN DE OPLEIDING

De opleiding bestaat uit 14 sessies, waarvan 5 sessies ingevuld worden als sessiesessie. Tijdens de sessies krijgt de deelnemer de kans om in kleine groepjes een praktische case stap voor stap uit te werken onder professionele begeleiding van Tom Stevens (Namahn) te Kortrijk en David Geerts (CUO, K.U.Leuven) te Leuven.

## ALGEMENE INLEIDING

### Sessie 1: Donderdag 9 februari 2012

**Erik Duval** (*Departement Computerwetenschappen, K.U.Leuven*)

**Karin Slegers** (*Centrum voor User Experience Onderzoek, IBBT / K.U.Leuven*)

Tijdens deze algemene inleiding wordt ingegaan op wat verstaan wordt onder *Human Centered Design* en *Usability*. Met concrete voorbeelden wordt aangegeven hoe problemen rond bruikbaarheid een grote impact hebben op het (gebrek aan) succes van toepassingen en wat daar de gevolgen van zijn. In een tweede deel wordt de relatie tussen het ontwerpproces en de cognitieve psychologie toegelicht. Het doorgronden van de manier waarop gebruikers waarnemen en beslissingen nemen vergt immers een goede kennis van de menselijke cognitieve vaardigheden.

### Sessie 2: Donderdag 16 februari 2012

**Joannes Vandermeulen** (*partner, Namahn*)

**David Geerts** (*Centrum voor User Experience Onderzoek, IBBT / K.U.Leuven*)

Deze sessie biedt een overzicht van het proces voor human-centered design. We stellen een case voor rond een audio-visueel navigatiesysteem voor fietsers dat ontwikkeld werd in opdracht van Toerisme Limburg. In dialoog met de cursisten bespreken we de ontwerpactiviteiten die nodig zijn om tot een dergelijk productontwerp te komen. Die methodes krijgen een plaats in een generiek proces, dat in de volgende sessies als kader zal dienen.



## GEBRUIKERS- EN TAAKANALYSE

### Sessie 3: Donderdag 1 maart 2012

**Gerrit Deleu** (*Senior Human Interface Consultant, Human Interface Group*)

**Remco Lenstra** (*Coördinator kennisontwikkeling, Flanders InShape*)

Elk gebruikersgericht ontwerpproces start met een grondige analyse van de gebruikers, hun specifieke behoeften naar het product en de gebruiksomgeving. Deze informatie levert cruciale input voor het ontwerp dat zo goed mogelijk aan deze factoren moet worden aangepast. Tijdens deze sessie wordt toelichting gegeven bij de algemene methodes en uitvoering van een dergelijke gebruikers- en taakanalyse en geïllustreerd aan de hand van een praktische case rond het ontwerp van een dakkoffer (skibox) voor op de wagen.

### Sessie 4: Donderdag 8 maart 2012

**Olivier Renard** (*adviseur Human Centered Design, Namahn*)

**Veerle Schoofs** (*Senior Human Interface Consultant, Human Interface Group*)

Deze sessie richt zich op het verwerken van de analyseresultaten tot specifieke richtlijnen, gebruikersprofielen en scenario's voor het ontwerp. Het theoretisch kader wordt hier opnieuw verduidelijkt aan de hand van een praktische case rond het ontwerp van Universele *Remote Controls* in opdracht van *Philips Home Control*. De case toont aan hoe *user-centered design* technieken kunnen bijdragen tot een gebruiksvriendelijk product.

### Sessie 5: Donderdag 15 maart 2012

Praktijksessie 1

## CONCEPTUEEL ONTWERP

### Sessie 6: Donderdag 22 maart 2012

**Johan Van Maldeghem** (*adviseur Human Centered Design, Namahn*)

**Jan Derboven** (*Centrum voor User Experience Onderzoek, IBBT / K.U.Leuven*)

Na de vertaling van de gebruikersanalyse tot een aantal gebruiksscenario's exploreren we concrete ontwerp oplossingen. Die krijgen vorm in een conceptueel schermontwerp dat de basiselementen van de schermarchitectuur beschrijft. Tijdens de sessie gaan we in op aandachtspunten en technieken voor conceptueel ontwerp. Deze worden geïllustreerd aan de hand van een project rond energie-efficiënte ICT toepassingen waarin de gebruikerinteractie en het gedrag ten aanzien van deze ontwikkelde systemen worden geëvalueerd in termen van energieconsumptie.



### Sessie 7: Donderdag 29 maart 2012

Praktijksessie 2

## DETAILONTWERP

### Sessie 8: Donderdag 19 april 2012

**Johan Van Maldeghem** (*adviseur Human Centered Design, Namahn*)

**Steven Dehollander** (*Zaakvoerder, Pilipili productdesign & engineering*)

Tijdens deze sessie zetten we de fundamentele ontwerpkeuzes om in een detailontwerp. Een realistische inhoud, begrijpbare navigatie, gedrag van schermelementen en grafisch ontwerp verdienen hier de meeste aandacht. De resultaten van het detailontwerp zijn een waarheidsgetrouw prototype en een detailspecificatie, als briefing voor de technische uitwerking. Ter illustratie van een detailontwerp bespreken we een case uit een eerder industriële context, waarbij ook aandacht besteed werd aan de fysieke ergonomie van de interactie.

### Sessie 9: Donderdag 26 april 2012

Praktijksessie 3

## USABILITY EVALUATIE METHODES

### Sessie 10: Donderdag 3 mei 2012

**Bieke Zaman** (*Centrum voor User Experience Onderzoek, IBBT / K.U.Leuven*)

**Liesbeth Weeghmans** (*Usability Expert, U-sentric*)

In deze sessie wordt het theoretische kader geschetst inzake de evaluatie van gebruiksvriendelijkheid van toepassingen en *devices*. Hierbij wordt dieper ingegaan